

Consell
de l'Audiovisual
de Catalunya

INFORME 90/2007

Servei d'Anàlisi de Continguts

Barcelona, 4 de setembre de 2007

**Anàlisi del documental “Terra Lliure, punt final”, emès
el dissabte 14 d'abril pel programa *El documental*,
del 33**

ÍNDEX

1. Objecte de l'informe
2. Identificació del programa
3. Descripció del programa
 - 3.1. Estructura del programa
 - 3.2. Argument del documental
4. Anàlisi del documental
 - 4.1. Veu en off
 - 4.2. Intervencions dels actors
 - 4.2.1. Discurs oral
 - 4.2.1.1. L'operació Garzón
5. Síntesi

Índex de quadres

Quadre 1. Identificació del programa

Quadre 2. Veu en off: continguts orals i visuals

Quadre 3. Vocabulari utilitzat amb referència a Terra Lliure

Quadre 4. Actors i nombre d'inserts

Quadre 5. Actor, intervencions, posicionament respecte de Terra Lliure i exemples

Quadre 6. Nombre d'actors, tipus d'intervenció i nombre d'intervencions dels actors que es pronuncien sobre Terra Lliure

Quadre 7. Actor, intervencions, posicionament respecte de l'operació policial i exemples

1. Objecte de l'informe

L'informe sotmet a anàlisi el documental "Terra lliure, punt final", dedicat a la història de l'organització armada Terra Lliure, emès pel programa *El documental* el 14 d'abril de 2007, d'una hora i deu minuts de durada. L'objectiu és avaluar el contingut del documental i, concretament, el tractament que es fa de l'organització armada Terra Lliure.

2. Identificació del programa

Quadre 1. Identificació del programa

Títol	"Terra Lliure, punt final"
Programa contenidor	<i>El documental</i>
Prestador de serveis	33
Tipologia	Documental
Origen i any	Catalunya, 2007
Producció	Batabat i Zeba Produccions, en coproducció amb Televisió de Catalunya
Data	Dissabte, 14 d'abril de 2007
Hora d'emissió	22.09 h - 23.27 h
Franja d'emissió	Horari no protegit
Durada programada	01:18
Durada real	00:51
Qualificació	Per a tots els públics
Senyalització	Per a tots els públics

3. Descripció del programa

3.1 Estructura del programa

El programa *El documental*, dirigit per Jordi Ambrós, és un espai setmanal en què s'emeten produccions documentals, tant alienes com pròpies o en règim de coproducció.

S'ha detectat que abans de l'emissió de "Terra Lliure, punt final", no hi ha cap tipus de presentació a càrrec del 33 ni per part de cap membre del programa *El documental*.

3.2 Argument del documental

El documental "Terra Lliure, punt final", dirigit per David Bassa, fa un repàs a la història de l'organització armada Terra Lliure des del seu naixement l'any 1979 fins a la seva dissolució l'any 1995. Per mitjà d'entrevistes amb els principals dirigents i militants de l'organització, així com amb historiadors, politòlegs i alguns dels dirigents polítics de l'època, es dibuixa el context històric i polític de Terra Lliure.

Estructurat a partir de diversos blocs, el documental en narra tota la història, des dels inicis de la formació del grup, amb les seves posteriors divisions internes, passant pels contactes amb ETA i els atemptats que van cometre, fins a arribar a la seva dissolució.

Els blocs en els quals s'estructura el documental són els següents:

- Context històric
- Contactes amb ETA
- Primers morts
- Primeres reivindicacions
- Neix l'MDT
- Crisi política

- La divisió
- Negociacions amb ERC
- Operació Garzón
- Indult i dissolució

4. Anàlisi del documental

En aquest apartat, s'analitza el contingut del documental "Terra Lliure, punt final", tant el discurs textual com els actors que hi intervenen i les imatges que hi apareixen.

El documental "Terra Lliure, punt final" inclou un total de 107 intervencions de 31 actors diferents.

4.1 Veu en off

Al documental hi ha una veu en off que fa de fil conductor de l'argument. A continuació, es reproduïxen tots els fragments de veu en off per ordre d'aparició, els quals, al documental, apareixen intercalats amb les intervencions dels actors. També s'han valorat les imatges que il·lustren les paraules, de manera que es constata si ofereixen informació o opinió a la persona teleespectadora i, en aquest darrer cas, si és una representació favorable, desfavorable o neutra de l'organització armada Terra Lliure.

Quadre 2. Veu en off: continguts orals i visuals

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
"Aquesta pintada es va fer a <i>finals</i> del 2005, deu anys després de la dissolució definitiva de l'organització armada. Quin significat té Terra Lliure per aquells dos joves i per als qui encara avui en reivindiquen el <i>seu</i> nom?"	Imatges de pintades de Terra Lliure a diversos locals	Informació
"Terra Lliure va néixer el 1979 i es va dissoldre oficialment el 1995. Durant aquells setze anys, l'organització va fer més de 200 accions armades, accions que van provocar desenes de ferits i una víctima mortal."	Imatges de cotxes calcinats i locals destrossats Imatges de l'enterrament d'una víctima	Informació
"Les nombroses operacions policials dutes a terme contra l'organització es van saldar amb més de 300 detinguts i un activista mort a trets per la policia. Tres activistes més van morir en esclatar-los els artefactes que preparaven."	Imatges de material explosiu, furgó de la Guàrdia Civil	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“Tot va acabar amb l'autodissolució del 1995, i així ho va certificar el Govern espanyol un any després, el 8 de març de 1996.”	Imatge d'un furgó de la Guàrdia Civil Imatges de presos de Terra Lliure en un judici	Informació
“Aquell dia, l'últim Consell de Ministres presidit per Felipe González va indultar tots els independentistes empresonats o condemnats per haver format part de Terra Lliure.”	Imatge de Felipe González i altres ministres com Carmen Alborch	Informació
“Era el punt final de setze anys d'un independentisme armat que, per a alguns sectors, encara avui és reivindicat com a símbol. Però, què va ser realment Terra Lliure?”	Imatges de dos militants de Terra Lliure sortint de la presó i abraçant-se a la gent que els espera	Informació
“PSAN-P eren les sigles del Partit Socialista d'Alliberament Nacional, branca Provisional, una de les dues branques en què el 1976 s'havia dividit el PSAN. Del PSAN-P, en sortiria, a <i>finals</i> dels anys setanta, la formació política Independentistes dels Països Catalans (IPC) i també els fundadors de l'organització armada Terra Lliure. Eren els anys de la reforma política.”	Imatges ficcionades del documental on un noi encaputxat escriu amb grafit l'esquema polític que la veu en off descriu	Informació
“L'opció del PSAN-P a favor de la lluita armada era clara, però per passar de la teoria a la pràctica calia trobar independentistes disposats a militar en una organització armada.”	Imatges de rostres de militants de Terra Lliure extrets d'una fotografia	Informació
“La Carta de Brest era una declaració conjunta de diverses organitzacions independentistes d'arreu d'Europa que va servir per enfortir els contactes entre el PSAN-P i ETA, uns contactes que havien de servir per estructurar la futura Terra Lliure.”	Imatges de fulls i retalls de diaris sobre la Carta de Brest i els símbols d'ETA i de Terra Lliure	Informació
“En aquells contactes inicials, els integrants del que després seria Terra Lliure van rebre els primers cursos de formació militar, i també les primeres armes i els primers explosius. Aquells cursos i intercanvis d'armes es van fer al País Basc francès, l'anomenat Iparralde.”	Imatges de nois encaputxats en una muntanya mirant diverses armes de foc i provant-les	Informació
“Tots els fundadors de Terra Lliure coincideixen a l'hora d'afirmar que més enllà d'aquelles trobades dels anys setanta, mai no hi va haver cap altra col·laboració amb ETA.”	Imatges de membres encaputxats d'ETA en una sala	Informació
“Un cop fets els cursos de formació militar al País Basc francès, a <i>principis</i> del 1979 entrava en acció el primer escamot del que posteriorment seria Terra Lliure. Les seves primeres accions van acabar en tragèdia.”	Imatges de fotografies antigues de membres de Terra Lliure	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“El 26 de gener de 1979, quan l'escamot estava a punt de fer un atracament, Martí Marcó moria tirotejat per la policia. Aquella mort va obligar l'embrió de Terra Lliure a aturar tots els seus plans. A més, el fet que Marcó fos militant de les joventuts d'ERC va desorientar tant la policia com els partits polítics.”	Imatges de la notícia que va aparèixer als diaris Imatges de la tomba de Martí Marcó	Informació
“Quatre mesos més tard, el 2 de juny del mateix 1979, el grup reprenia l'activitat i Fèlix Goñi perdia la vida en esclatar-li un artefacte explosiu quan es disposava a col·locar-lo.”	Imatges de notícies que van aparèixer als diaris de l'època	Informació
“Aquella entrada de nous militants va coincidir amb l'aparició d'una nova organització política de suport, els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans.”	Imatges d'una assemblea dels Comitès de Solidaritat	Informació
“I mentre els Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans treballaven per cohesionar l'entorn polític de la naixent Terra Lliure, els fundadors del grup armat acceleraven els contactes amb EPOCA, una organització armada aleshores inactiva però que durant els anys setanta havia comès desenes d'atemptats. EPOCA era la sigla de l'Exèrcit Popular Català, un grup que mai no havia reivindicat les seves accions, tot i que la policia li atribuïa, entre altres, la mort de l'empresari José María Bultó, el maig del 1977, i la mort de l'excalde de Barcelona Joaquim Viola, el gener de 1978.”	Imatges de manifestacions on es veuen moltes estelades Imatges d'un cadàver tapat amb un llençol i transportat per quatre persones Imatges de les notícies dels diaris de l'època. Imatges d'un enterrament	Informació
“Les operacions policials posteriors a aquelles dues morts havien aconseguit desarticular bona part d'aquella organització.”	Tràveling amb imatges antigues de membres d'EPOCA	Informació
“L'experiència militar d'EPOCA era molt superior a la de Terra Lliure, un fet que s'explica pels orígens d'EPOCA, una organització clandestina que, sense cap moviment polític que li donés suport, s'havia articulat al voltant de Jaume Martínez Vendrell, dirigent del Front Nacional de Catalunya i militar de carrera.”	Imatges d'una notícia en una diari de l'època on s'hi llegeix el nom Jaume Martínez Vendrell Primer pla de la fotografia de Jaume Martínez Vendrell	Informació
“La policia va detectar els contactes d'EPOCA i el nucli fundacional Terra Lliure i, entre <i>finals del 1979 i principis del 1980</i> , va detenir una trentena d'independentistes acusats de pertinença a banda armada. Però malgrat aquelles detencions, l'organització va consolidar la seva estructura i, a <i>finals del 1980</i> , es va batejar oficialment com a Terra Lliure.”	Imatges d'arxiu de policies perseguint manifestants sobre les quals apareixen notícies als diaris relacionades amb el que diu la veu en off	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“Terra Lliure va començar a reivindicar les seves accions a <i>finals del</i> 1980, però no va ser fins al 21 de maig de 1981 que, en la seva novena acció, l'organització armada va trasbalsar tot el mapa polític. Aquell dia, Terra Lliure va segrestar Federico Jiménez Losantos, un dels principals impulsors del Manifiesto de los 2.300, un document que denunciava una suposada persecució del castellà a Catalunya. Després de setmanes de preparació i seguiments, un escamot de Terra Lliure format per 6 militants va rebre l'ordre de passar a l'acció. Van començar el seguiment a Santa Coloma de Gramenet, on Losantos feia de professor de secundària, i el van seguir fins a Barcelona.”	Imatges d'arxiu preses des d'un cotxe circulant per vies molt transitades d'una ciutat, (sabem que és Barcelona pels taxis que s'hi veuen)	Informació
“En un <i>stop</i> de la plaça de Molina, dos activistes van entrar al Simca 1000 de Losantos, el van encanonar amb les pistoles, i van conduir el cotxe per la Diagonal fins al que aleshores era un descampat a l'entrada d'Esplugues de Llobregat. Allà, van lligar Losantos a un arbre, li van disparar un tret a la cama dreta, i el van amenaçar de matar-lo si no abandonava el país.”	Imatge del cartell de la plaça de Molina Imatges d'arxiu preses des d'un cotxe circulant per carrers de Barcelona	Informació
“Poc després de l'atemptat, Losantos va escriure una carta a l'anterior president de la Generalitat, Josep Tarradellas, on li comunicava la seva sortida del país i la seva renúncia a encapçalar una candidatura espanyolista al Parlament de Catalunya.”	Imatges d'una màquina d'escriure (simula l'escriptura de la carta de Losantos)	Informació
“Només un mes després d'aquella acció, el moviment catalanista Crida a la Solidaritat va omplir el Camp Nou en el seu primer gran acte públic, el macroconcert Som una Nació, encapçalat per Lluís Llach. Terra Lliure va aprofitar-ho per presentar-se públicament per primera vegada llençant milers d'<i>octavilles</i> entre el públic.”	Imatges de la notícia que va aparèixer en un diari de l'època sobre aquest concert Imatges d'arxiu del concert	Informació
“El segrest de Losantos va mobilitzar la policia, que el 3 de desembre del mateix 1981 detenia 23 independentistes acusats de pertànyer a Terra Lliure.”	Imatges d'una càmera de seguretat en un edifici	Informació
“Era la primera gran operació policial dirigida exclusivament contra aquella nova organització, que, a partir d'aleshores, va passar a ser un dels objectius prioritaris de les forces de seguretat de l'Estat a Catalunya.”	Imatge de la notícia que apareixia en un diari en relació amb la veu en off	Informació
“Les nombroses operacions policials de <i>principis dels</i> vuitanta van aconseguir desarticlar part de la infraestructura de Terra Lliure, i van provocar les primeres tensions internes a l'hora de replantejar l'estratègia de l'organització.”	Imatges de la sortida d'un garatge d'un furgó de la policia	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“En aquell context, la primera assemblea de Terra Lliure va acabar amb l'expulsió del sector encapçalat per Josep Serra Calassanç, àlies <i>Cala</i> , que no estava d'acord amb la nova direcció de l'organització.”	Imatge d'arxiu de Josep Serra, <i>Cala</i>	Informació
“La nova direcció de Terra Lliure va decidir no fer cap més segrest com el de Losantos i concentrar-se en atacs a les comissaries de policia, les comandàncies de la Guàrdia Civil i tots els organismes vinculats a l'Estat, des d'Hisenda a l'INEM, passant pels repetidors de Televisió Espanyola.”	Imatges de cotxes calcinats a causa dels artefactes explosius; en un hi ha l'emblema de la Guàrdia Civil Imatges d'una explosió controlada d'un artefacte explosiu	Informació
“El 1984, malgrat que ja eren més de 70 els detinguts acusats de pertànyer a Terra Lliure, l'organització havia aconseguit recompondre els escamots i va fer un salt quantitatiu amb 40 accions en un sol any. Va ser aleshores quan, per primer cop, es va plantejar fer també un salt qualitatiu.”	Imatges de cotxes calcinats	Informació
“Aquells plantejaments es van fer durant la segona assemblea de Terra Lliure, el gener de 1984. Una assemblea que també va servir per aprovar la declaració de principis de l'organització, alhora que es creava <i>Alerta</i> , el butlletí intern de Terra Lliure. En aquell context, el juliol de 1984 naixia el Moviment de Defensa de la Terra, l'MDT, l'organització política que unia el PSAN i l'IPC.”	Imatges d'arxiu del butlletí <i>Alerta</i> Imatges ficcionades del documental on es veu una paret amb l'esquema polític que descriu la veu en off	Informació
“El 1984, l'anomenat independentisme radical va créixer políticament i en presència al carrer.”	Imatges de manifestacions independentistes	Informació
“Però el salt qualitatiu plantejat per la direcció de Terra Lliure no es va poder dur a la pràctica, perquè el gener de 1985 la policia detenia els màxims dirigents de l'organització.”	Imatges de la policia perseguint persones per la plaça de Catalunya de Barcelona	Informació
“Aquell creixement de l'independentisme combatiu va fer que Terra Lliure deixés de ser un problema estrictament policial i es convertís també en una preocupació política.”	Imatges de manifestacions amb pancartes a favor de Terra Lliure	Informació
“A mitjans dels anys vuitanta, les manifestacions independentistes cada cop aplegaven més gent, i molt sovint acabaven amb enfrontaments amb la policia. Paradoxalment, aquelles demostracions de força de l'MDT tenien lloc just quan Terra Lliure estava estructuralment més feble.”	Manifestacions a favor de Terra Lliure. Imatges d'enfrontaments amb la policia: noi al terra ferit	Informació
“Quim Sánchez era el tercer activista que moria manipulant l'artefacte que volia col·locar. Un accident que passava just un any després de la mort del militant valencià Toni Villaescusa, després d'esclatar-li a les mans un artefacte explosiu.”	Imatge d'una pancarta amb el nom de Quim Sánchez Imatge de la notícia als diaris de la mort de Sánchez Imatge d'una pintada a favor de Villaescusa	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
"Malgrat les morts i les detencions, l'organització va mantenir l'activitat, i durant el 1985 va reivindicar una vintena d'accions majoritàriament contra oficines de l'INEM, d'Hisenda, de Fecsa, i també contra comissaries de policia i casernes de la Guàrdia Civil."	Imatges de locals amb desperfectes causats per artefactes explosius	Informació
"Entre el 1985 i el 1986, a part de l'operació contra la direcció de Terra Lliure, la policia va detenir una quinzena més d'independentistes acusats de pertànyer a l'organització. En aquells mateixos anys, tant l'MDT com la Crida a la Solidaritat patien per primer cop atemptats contra les seves seus."	Imatges de locals amb molts desperfectes causats per artefactes explosius Imatges de la notícia d'un diari en el qual s'expliquen el fets que relata la veu en off	Informació
"La majoria d'aquelles accions van ser reivindicades pel grup d'extrema dreta Milícia Catalana."	Fotografia on es veuen 4 persones amb passamuntanyes en una taula on s'hi llegeix Milícia Catalana	Informació
"Només dos mesos més tard, la nit de l'Onze de Setembre, Terra Lliure provocava la seva primera i única víctima mortal als Jutjats de les Borges Blanques."	Imatges de la sala d'uns jutjats	Informació
"En aquell context, la Diada del 1987 va ser molt tensa. En pocs mesos hi havia hagut l'Hipercor, les Borges Blanques i, en l'àmbit polític, la divisió del Moviment de Defensa de la Terra."	Imatges d'una plaça plena de gent amb banderes catalanes	Informació
"Tres anys després d'haver nascut, l'MDT es dividia arran de l'enfrontament entre el sector provinent del PSAN i el sector provinent de l'IPC."	Imatges ficcionades on un noi escriu amb grafit en una paret l'esquema polític de la veu en off	Informació
"En aquell context de crisi oberta, al setembre de 1988, la policia detenia Núria Cadenes i tres activistes més."	Imatges d'arxiu amb fotografies antigues dels detinguts	Informació
"En total, la policia va detenir 11 presumptes militants de Terra Lliure, als quals se'n van afegir 10 més a <i>principis</i> de 1989 i entre els quals hi tornava a haver Pere Bascompte, a la Catalunya Nord, i també Carles Benítez, a qui la policia atribuïa la direcció de l'organització fins i tot després d'haver estat detingut i empresonat."	Imatges de gent amb cartells manifestant-se en contra de la detenció de Pere Bascompte Imatges de dues persones detingudes pujant a un cotxe	Informació
"Després de les detencions de <i>finals</i> de 1988, la capacitat operativa de l'organització va caure en picat i, de la vuitantena d'accions reivindicades entre el 1987 i 1988, es va passar a només 9 el 1989. La policia afirmava que les últimes operacions havien tornat a escapar l'organització, però Terra Lliure intentava reestructurar-se amb la incorporació de nous activistes."	Imatges d'explosions controlades per la policia Imatges de material explosiu en mans de la policia sobre les quals apareixen notícies als diaris de l'època	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“Una Terra Lliure que, tal com reconeixen els seus militants d'aleshores, començava a tenir problemes estructurals greus. Des del 1979, la policia havia detingut prop de 140 persones acusades de pertànyer a l'organització. Fins aleshores, Terra Lliure s'havia refet constantment, però a <i>finals</i> dels vuitanta, amb l'entorn polític dividit i enfrontat, la situació havia canviat.”	Imatges desaccelerades d'una furgoneta groga circulant per un carrer	Informació
“La divisió de l'MDT es va demostrar irreversible quan, el 1989, la branca provinent del PSAN va fundar una nova organització: Catalunya Lliure. A partir d'aleshores, van ser dues les formacions polítiques que s'autoproclamaven el braç polític de Terra Lliure.”	Imatges d'una manifestació en la qual es veuen estelades Imatges ficcionades pel documental: un noi escriu en una paret amb grafit l'esquema que descriu la veu en off	Informació
“Els dos sectors polítics van acabar dividint l'organització quan els dirigents de Terra Lliure pròxims al PSAN van convocar la quarta assemblea, mentre que els dirigents pròxims a l'IPC ratificaven els acords presos durant la tercera assemblea.”	Imatge d'un home amb el puny alçat darrere d'una pancarta del PSAN Imatges de titulars d'un diari on s'hi llegeix: “ <i>Terra Lliure se rompe en dos sectores enfrentados</i> ”	Informació
“Aquell enfrontament polític va suposar el trencament de l'organització, que es va desdoblar en Terra Lliure III Assemblea i Terra Lliure IV Assemblea.”	Imatges ficcionades pel documental: un noi escriu en una paret amb grafit l'esquema que descriu la veu en off	Informació
“Paradoxalment, va ser entre el 1988 i el 1989, en plena divisió interna, quan Terra Lliure va intentar potenciar mediàticament el seu paper dins l'independentisme. Ho va fer a través de diverses entrevistes escrites i, sobretot, a través d'una única entrevista televisiva, concedida a Euskal Telebista el maig de 1989.”	Imatges d'arxiu de membres de Terra Lliure encaputxats	Informació
“Malgrat aquelles aparicions mediàtiques, Terra Lliure no podia amagar la divisió interna que s'evidenciava amb molta força en tot el seu entorn polític. Des de la branca de Terra Lliure fidel al PSAN, la sorgida de la quarta assemblea de l'organització, es començava a parlar de fracàs estratègic just quan començava a agafar força una nova opció independentista.” (<i>referint-se a ERC</i>)	Imatges de diverses manifestacions d'organitzacions independentistes	Informació
“Aquell gir independentista d'Esquerra Republicana va accelerar els debats interns de la Terra Lliure IV Assemblea, la fidel a Catalunya Lliure.”	Imatges de Xavier Vendrell (actuals) entrant a un despatx	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
“Les primeres converses van estar encapçalades per Pere Bascompte. Bascompte era un dels dirigents històrics de Terra Lliure, tot i que en aquells moments només representava la branca de l'organització sorgida de la quarta assemblea, la pròxima al PSAN. L'altra branca de Terra Lliure, la fidel a la tercera assemblea, i pròxima a l'MDT i l'IPC, va rebutjar el procés de dissolució.”	Imatges d'arxiu desaccelerades de Pere Bascompte	Informació
“En total, un centenar d'independentistes militants de Terra Lliure i de Catalunya Lliure van anunciar públicament el seu ingrés a Esquerra Republicana. La meitat de Terra Lliure passava a la legalitat. L'altra meitat, però, continuava activa.”	Imatges ficcionades del documental on veiem en una paret l'esquema polític que descriu la veu en off	Informació
“Dos mesos després de la roda de premsa de Perpinyà, durant la diada de l'Onze de Setembre, la branca activa de Terra Lliure va llegir el següent comunicat.”	Imatges de manifestacions amb estelades	Informació
“La branca de Terra Lliure fidel a la tercera assemblea va reprendre l'activitat amb sis accions a finals de 1991 i sis més a principis de 1992. Una d'aquelles accions va ser un artefacte explosiu a les oficines de l'INEM del barri d'Horta de Barcelona.”	Imatges d'una oficina de l'INEM amb desperfectes causats per un explosiu Imatges de membres de la policia observant el lloc dels fets i ambulàncies	Informació
“Aquella acció de Terra Lliure passava el 25 de maig de 1992, a pocs dies de l'inici dels Jocs Olímpics de Barcelona, i un dels objectius principals del Govern espanyol era evitar que Terra Lliure actués durant els jocs.”	Imatges de manifestacions independentistes i Guàrdia Civil vigilant-les Imatge d'una notícia sobre els fets	Informació
“La tensió al voltant dels preparatius olímpics va arribar fins al punt que la flama olímpica va haver de ser escortada per tanquetes de la Guàrdia Civil a Banyoles, Vic i Montserrat.”	Imatges de tanquetes	Informació
“En plena tensió preolímpica, el 29 de juny de 1992, Terra Lliure va col·locar dos artefactes explosius a Girona i un a Barcelona. Poques hores més tard, la Guàrdia Civil protagonitzava una operació que duraria 15 dies i que acabaria amb la detenció de més de 50 independentistes acusats de pertànyer a Terra Lliure. Era, en aquell moment, l'operació policial més gran feta mai a l'Estat espanyol. Una operació ordenada i dirigida pel jutge de l'Audiència Nacional Baltasar Garzón, que li va donar nom.”	Imatges de la policia desactivant una bomba Imatges de material explosiu i diverses armes en taules de la Guàrdia Civil Imatges d'arxiu de Baltasar Garzón	Informació
“L'operació Garzón va afectar, a més d'activistes de Terra Lliure, militants de l'MDT, militants d'Esquerra Republicana, periodistes del diari <i>El Punt</i> i de la revista <i>El Temps</i> , en una dinàmica que va provocar una onada de protestes que superava l'àmbit estrictament independentista.”	Imatges de titulars dels diaris <i>El Punt</i> i <i>El País</i> en què es mencionen les protestes per l'operació Garzón	Informació

Discurs oral (veu en off)	Discurs visual	Tipus
"El cert és que les detencions de l'estiu de 1992 van aturar les converses entre l'Estat i els militants de Terra Lliure, que havien deixat les armes el juliol de 1991."	Imatges d'un furgó de la Guàrdia Civil	Informació
"L'operació va complicar encara més el clima polític a Catalunya quan, un a un, la majoria de detinguts a qui havien aplicat la llei antiterrorista van començar a denunciar que havien estat torturats a les dependències de la Guàrdia Civil."	Imatges d'una manifestació en la qual els manifestants van amb bosses de plàstic al cap en senyal de protesta per les suposades tortures	Informació
"Malgrat tot, els denunciants van recollir totes les proves mèdiques i van obrir diversos processos judicials contra l'Estat, i després de diversos sobreseïments inicials, el 3 de novembre de 2004, 12 anys després de les detencions, el Tribunal Europeu dels Drets Humans va condemnar l'Estat espanyol per no haver investigat les tortures denunciades el 1992. La sentència, insòlita en la història recent espanyola, va ser adoptada per unanimitat pel Tribunal d'Estrasburg."	Imatges de jutges entrant en una sala i asseient-se Imatges dels jutges. A darrere hi veiem el cartell European Court of Human Rights Imatges de simpatitzants amb estelades i una pancarta davant d'un edifici. A la pancarta s'hi llegeix: "En Espagne, on torture encore/ Still torturing in Spain"	Informació
"Tres anys després de les detencions del 1992, el 3 d'abril de 1995, l'Audiència Nacional iniciava el judici: dels 50 detinguts inicials, només 25 continuaven imputats com a militants o col·laboradors de Terra Lliure. Finalment, el macrojudici del 1995 va acabar amb una sentència paradoxal. Per una banda, condemnava 18 dels 25 encausats a un total de 118 anys de presó i, per l'altra, demanava al Govern espanyol un indult general de tots el condemnats."	Diverses imatges del judici: Plans generals de la sala Primers plans d'alguns assistents al judici Primer pla d'un jutge	Informació
"Pocs mesos després, l'11 de setembre del mateix 1985, la branca de Terra Lliure que havia rebutjat l'autodissolució del 1991 anunciava, ara sí, la dissolució definitiva. L'organització armada afirmava, literalment, que les raons de la dissolució eren l'esgotament de la propaganda armada i l'esgotament dels recursos humans."	Imatges de l'escrit en què Terra Lliure anuncia la seva dissolució	Informació
"Mig any més tard, el 8 de març de 1996, el Govern espanyol aplicava l'indult demanat pel tribunal del macrojudici del 1995."	Imatge de la notícia que va aparèixer en un diari sobre el que diu la veu en off	Informació
"Amb aquell indult, l'Estat donava per tancats els setze anys d'independentisme armat, que havien començat el 1979. Era el punt final de Terra Lliure."	Imatges ficcionades del documental on un noi encaputxat escriu amb grafit a una paret l'esquema de Terra Lliure. Sota l'escrit: "Terra Lliure III Assemblea", hi escriu "Dissolució"	Informació

L'anàlisi del discurs textual i visual d'aquests fragments conclou que la veu en off ofereix únicament informació.

Quadre 3. Vocabulari utilitzat amb referència a Terra Lliure

	Terra Lliure	Membres de Terra Lliure	Col·locació d'artefactes per part de Terra Lliure
Veu en off	Grup	Activistes	Accions
	Organització	Independentistes	Accions armades
	Organització armada	Militants	Atacs
	Grup armat		Activitats
	Organització independentista		

4.2 Intervencions d'actors

Al documental hi ha 31 actors, detallats a continuació amb el nombre d'intervencions que realitzen.

Quadre 3. Actors i nombre d'inserts

Actor	Activitat	Nombre d'inserts
Fernández, Jaume	Dirigent de Terra Lliure (1980-1985)	8
Garzón, Baltasar	Jutge de l'Audiència Nacional	8
Musté, Josep	Militant de Terra Lliure (1989-1992)	7
Pujol, Jordi	President de la Generalitat de Catalunya (1980-2003)	7
Castellanos, Carles	Dirigent del PSAN-P, fundador de l'MDT	6
Martínez, David	Militant de Terra Lliure (1988-1992)	6
Bentanachs, Frederic	Militant de Terra Lliure (1979-1983)	5
Martí Jusmet, Francesc	Delegat del Govern espanyol (1982-1993)	5
Serra, Josep	Dirigent de Terra Lliure (1979-1981)	5
Benítez, Carles	Militant de Terra Lliure (1979-1989) i dirigent de Terra Lliure (1985-1989)	5
Barberà, Xavier	Militant d'EPOCA (1972-1980), militant de Terra Lliure (1980-1987)	5
Buch, Roger	Polítòleg, autor de <i>El PSAN, 1974-1980</i>	5
Serra, Blanca	Dirigent del PSAN-P, fundador dels Comitès de Solidaritat amb els Patriotes Catalans	4
Colomines, Agustí	Historiador, director del Centre UNESCO de Catalunya	4
Gil Matamala, August	Advocat	4

Actor	Activitat	Nombre d'inserts
Sastre, Carles	Militant d'EPOCA (1973-1980), dirigent de Terra Lliure (1980-1985)	3
Colom, Àngel	Secretari general d'ERC (1989-1996)	3
Erkizia, Tasio	Fundador d'Herri Batasuna	2
Letamendia, Francisco	Fundador d'Herri Batasuna	2
Vendrell, Xavier	Dirigent de Catalunya Lliure (1989-1991)	2
Vilaregut, Ricard	Autor de <i>Terra Lliure, la temptació armada a Catalunya</i>	1
Guia, Josep	Dirigent del PSAN, fundador de Catalunya Lliure	1
Solé Barberà, Josep (1913-1988) ¹	Advocat, dirigent del PSUC i ponent de l'Estatut de Sau	1
Carod-Rovira, Josep Lluís	Dirigent d'ERC (1989-1996)	1
Renyer, Jaume	Militant de Catalunya Lliure (1989-1991)	1
Bascompte, Pere ¹	Dirigent de Terra Lliure (1980-1991)	1
Pérez, Mari Carmen	Víctima de Terra Lliure	1
Puigcercós, Joan	Secretari general de les JERC (1987-1994)	1
Martí, Oriol ¹	Detingut de l'operació Garzón	1
Buenaventura, Carles ¹	Detingut de l'operació Garzón	1
Corcuera, José Luis ¹	Ministre de l'Interior (1988-1993)	1

4.2.1 Discurs oral

Els actors que intervenen en el reportatge es poden dividir, bàsicament, entre els que donen una opinió favorable o desfavorable sobre la lluita armada a Catalunya i, concretament, sobre Terra Lliure, i els que són neutres o que només donen informació.

Dels 31 actors que, en total, intervenen en el documental, 27 fan referència a Terra Lliure. En el quadre següent es detallen algunes de les intervencions d'aquests actors a tall d'exemple.

¹ Intervencions extretes d'imatges d'arxiu.

Quadre 3. Actor, intervencions, posicionament respecte de Terra Lliure i exemples

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Serra, Josep	5	Favorable	“A <i>finals del</i> franquisme és quan es comença a plantejar la idea de que cal una organització armada aquí. La decisió pròpiament dita jo crec que prové bàsicament d'una cosa que una mica humorísticament n'hem dites les resolucions de Fontpedrosa, perquè es van prendre aquí, a Fontpedrosa, i que donen com a lloc un petit llibre apaïsat que es diu que és el PSAN provisional (PSAN-P)[...] És allà que nosaltres, que es defineix el dir que una lluita nacional té sempre un component armat.”
			“En el context del Manifiesto en contra del català, els espanyolistes se senten forts. Aturar aquesta gent vol dir no tenir el dret de tot, sinó que en un moment determinat aquestes coses s'han de parar i, per tant, diguem-ne, cal un cert nivell de violència respecte d'aquesta gent perquè, entre altres coses, només entenen aquest llenguatge.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Pujol, Jordi	7	Desfavorable	“La voluntat rupturista que tenia una part molt important de Catalunya, no únicament de les forces polítiques i econòmiques, no passava per la violència. Per tant, no hi estic d'acord amb aquest argument que ells van ser coherents. Tots els partidaris de la violència van anar quedant molt arraconats, i molt minoritaris.”
			“Dins del Front hi havia molta gent que no n'era partidària tampoc, de la lluita armada. El que hi ha és el que Martínez Vendrell era un home que, per les seves característiques personals, era apreciat <i>inclús</i> per la gent que estàvem absolutament en contra de les seves idees. En aquest sentit, era un home apreciat.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Buch, Roger	5	Informació	“El context de la gent de Terra Lliure s'entén en el moment que la transició es tanca i hi ha grups que queden fora d'aquesta transició. En aquest moment, es produeix una situació curiosa que és que tot el moviment antisistema d'extrema esquerra desapareix. La mobilització desapareix, ve el desencant i l'únic moviment <i>agitatiu</i> radical a Catalunya, que no només es manté sinó que creix, és l'independentisme radical.”
			“La radicalització, fins i tot estètica, no deixa indiferent en general. Per tant, provoca que hi hagi un petit sector social que s'identifiqui. Sobretot és interessant la difusió de l'estelada, de les pintades... El fet que apareixien espontàniament als instituts de molts llocs de Catalunya i d'arreu dels Països Catalans pintades amb el nom de Terra Lliure.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Solé Barberà Josep	1	Favorable	"Terra Lliure, en certa manera, ens recorda constantment que el poble de Catalunya té dret a pronunciar-se no solament perquè no ha renunciat a l'autodeterminació, sinó perquè, essencialment, els problemes derivats de l'Estatut els estem veient cada dia."

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Bentanachs, Frederic	5	Favorable	"Nosaltres, quan vam començar, proveníem d'un grupet que vam muntar de <i>kale borroka</i> , es pot dir. I el PSAN-P pretenia fer una cosa més <i>en serio</i> a través de la Carta de Brest. Vam intentar <i>entablar</i> converses amb ETA militar. A través de la Carta de Brest, ho teníem ben planejat."
			"Nosaltres érem soldats per a l'alliberament nacional dels Països Catalans i punt, i complíem ordres i acatàvem ordres i res més. No teníem intenció de pensar, ostres faràs mal, no, no... Érem soldats, rebíem ordres i les acatàvem. O les podíem discutir, diguem-ne que era un exèrcit més democràtic, en el qual discuteixes les ordres."

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Serra, Blanca	4	Favorable	"Es parla de l'anàlisi de la situació política, i que, per tant, quants més punts de conflicte hi hagi més es debilitarà el postfranquisme espanyolista."
			"Utilitza la paraula terra com a pàtria, com a lloc on la gent actua, que és una paraula del segle XVII, XVI, vull dir que, en aquest cas, és un enllaç històric i la idea de llibertat, que és una idea, diguem-ne, molt global."

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Fernández, Jaume	8	Favorable	"El primer mort de Terra Lliure era justament un militant de les JERC i, en canvi, ERC no va voler saber res de reivindicar aquesta persona com un lluitador, sinó que van intentar atribuir aquesta mort a maniobres estranyes i a un <i>segrestament</i> de l'extrema dreta, però no va ser res d'això".
			"Primer, el que fas és crear una sèrie de flaixos, d'imatges. Una imatge és que dones suport al moviment antinuclear, una altra imatge és que vas contra les oficines de l'INEM per un tema de solidaritat amb la gent que està a l'atur, etc. etc. Llavors vas tocant diferents sectors socials i, a partir d'aquí, el que interessa és donar coherència a tot això..."

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Colomines, Agustí	4	Desfavorable	"Jo crec que la militància de Terra Lliure era d'un raonament polític excessivament primari. Segurament hi havia molta voluntarietat, diguéssim, però hi havia elaboració política pràcticament zero."
			"Jo crec que l'acció contra Jiménez Losantos va ser absolutament negativa, i la prova la tenim cada dia quan engeguem la ràdio."

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Benítez, Carles	5	Favorable	“Jo vaig entrar a formar part de l'organització armada quan encara no tenia un nom en concret, a <i>finals de 1979, principis dels vuitanta</i>, motivat per una sèrie de sensacions que em van comportar el meu compromís polític al llarg de la dècada dels anys setanta.” “El Jiménez Losantos, com a d'altres persones ingrates als Països Catalans, el que s'havia de fer és agafar-lo i portar-lo fora del país.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Barberà, Xavier	5	Favorable	“EPOCA, als anys vuitanta, té unes dificultats humanes. Llavors hi ha una sèrie de gent que comparteix els nostres plantejaments, i nosaltres compartim els seus. I ens fem a la idea de que el millor per tots plegats és fer una sola organització, que fiquem en comú experiències, eines, logístiques, infraestructures i tot plegat... I decidim la gent d'EPOCA tirar endavant amb una altra organització que després es dirà Terra Lliure.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Sastre, Carles	3	Favorable	“La gent d'EPOCA que aterrem a Terra Lliure el que intentem fer és una mica, des del meu punt de vista, és intentar fer un treball més formalment seriós, diguem-ne, que no pas el que era l'estil Terra Lliure inicial.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Martí Jusmet, Francesc	5	Desfavorable	“Era un tema que preocupava, però sobretot ens preocupava a aquells que teníem responsabilitats connectades amb el Govern central aquí a Catalunya.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Castellanos, Carles	6	Favorable	“Entre el MDT (Moviment de Defensa de la Terra) i Terra Lliure no hi havia una vinculació orgànica, ni una és el braç armat de l'altra ni a l'inrevés, però sí que hi havia la consciència d'objectius i la consciència de formar part d'un mateix moviment. Per això va ser fàcil, perquè justament Terra Lliure es va concebre com una organització a favor de desenvolupar un moviment polític i, el fet que aparegués MDT, doncs va trobar un factor positiu per a Terra Lliure. Va ser assumit com el resultat de l'èxit d'una incidència durant uns quants anys.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Garzón, Baltasar	7	Neutre	“Terra Lliure, sin lugar a dudas, para mi no era un intento de algo o un proyecto de algo, era una realidad de un grupo que decidió optar a conseguir unos fines por una vía violenta.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Letamendia, Francisco	2	Neutre	<i>“Realizar un atentado en Cataluña y realizar un atentado en donde no existe más que gente civil, como fue el atentado de Hipercor, supone un contrasentido absoluto y supone ignorar por completo el campo de acción de Terra Lliure.”</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Herkizia, Tasio	2	Desfavorable	<i>“La propia organización pidió perdón, pero claro, estas cosas no tienen marcha atrás. En política un error muchas veces... son subsanables y la lucha armada tiene efectos dramáticos, como en el caso de Hipercor.”</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Gil Matamala, August	2	Informació	<i>“Van entrar dues persones, van col·locar un artefacte a la taula del jutge perquè fos més simbòlic i se'n van anar. La desgràcia va ser que l'explosió va provocar el derrombament d'una paret del Jutjat que donava a un habitatge particular, que estava dormint una senyora, que li va caure una paret al damunt i la va matar.”</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Vilaregut, Ricard	1	Neutre	<i>“L'MD volia fer la funció que fa Batasuna a Euskadi, però a causa de la seva... de l'escissió que va tenir, i, en certa manera, de la fragmentació i de la poca estructuració que tenia, doncs es va partir en dos i, per tant, no va aconseguir consolidar-se políticament.”</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Martínez, David	6	Favorable	<i>“Al principi es va intentar prescindir d'aquestes divisions polítiques i anar tots a l'una, tot i que dins l'organització hi havia gent que provenia d'un sector i gent que provenia d'un altre.”</i>
			<i>“Hi havia més gent dins de l'organització, i jo diria que la majoria, la majoria que jo coneixia, no estava pas per a l'autodissolució, al contrari, per continuar existint, com a mínim, fent el testimoniatge.”</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Musté, Josep	7	Favorable	<i>“Jo vaig entrar-hi l'any 1989-1990 pel fet que hi havia hagut, o sigui, mitjançant la repressió de l'Estat, havien detingut militants independentistes com el Beni i el Sebastià Datzira i Marçal Canet i, en aquell moment, vaig entendre que jo havia de deixar el Moviment de Defensa de la Terra i entrar a Terra Lliure.”</i>

			“Jo crec que la decisió de Terra Lliure de deixar la lluita armada és pel fet que la repressió va crear un estat de por a tot el moviment. No hi va haver més accions, i això ens va fer replantejar, doncs, que segurament seria el moment de plegar i continuar la lluita independentista per la via només política i pacífica.”
--	--	--	--

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Guia, Josep	1	Favorable	“Catalunya Lliure té raó d'existir per les raons que he apuntat abans: és l'única organització política d'àmbit nacional català i l'única que, estatutàriament, és independentista.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Colom, Àngel	3	Neutre	“La direcció d'Esquerra Republicana d'aquells moments ho tenia molt clar, en aquells moments. Que anava cap a un procés rupturista democràticament amb Espanya i, per tant, a obtenir la independència. Estem en els anys 1990-1991, quan a Europa es produeixen un seguit d'independències, avui estats.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Vendrell, Xavier	2	Desfavorable	“El debat, bàsicament, en aquell moment era <i>entorn</i> a l'obsolescència d'una via armada en el moviment independentista, a la manca de sentit i a la realitat fefaent d'uns processos d'alliberament nacional a Europa que avançaven i, en alguns casos, doncs fins i tot se'n sortien democràtica i pacíficament, i a partir del debat polític.”
			“Jo crec que hi ha un sentiment agredolç, tens companys que deixes pel camí, però alhora la satisfacció d'estar convençut d'estar ajudant a aportar el teu gra de sorra a un procés històric molt important.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Carod-Rovira, Josep Lluís	1	Desfavorable	«Va venir en Jaume Renyer i em va dir: “escolta, tinc coneixement que l'organització Terra Lliure està fent una reflexió molt seriosa, que això va de debò, i que estan plantejant-se de fer el pas a l'acció política i, per tant, d'abandonar l'acció armada que havien dut a terme fins aquell moment. Et sembla que en parlem?” I jo vaig dir sí, doncs en parlem. Vam anar a l'altra banda de la frontera i allí ens vam entrevistar amb les persones que se'ns van presentar com a responsables de Terra Lliure. I allí va néixer tot.»

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Renyer, Jaume	1	Informació	“No era procés de negociació, perquè no hi havia res a negociar, sinó una decisió unilateral de dissolució, que comportava la finalització d’una etapa política a Catalunya i demanava l’indult per a tots els presos exiliats que quedaven a les presons o a l’exili. L’interlocutor havia de ser l’Estat i el representant de l’Estat a Catalunya era el delegat del Govern, que era Martí Jusmet.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Bascompte, Pere	1	Favorable	“L’organització armada es posiciona per l’opció democràtica cap a la independència. Aquest procés de Terra Lliure s’ha donat únicament i estrictament amb un interès polític d’aconseguir una república catalana independent a Europa i que ho puguem veure la generació actual.”

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Pérez, Mari Carmen	1	Desfavorable	“Va haver-hi 15 ferits, 15 ferits, d’empleats i gent que estava a l’atur també, que anava com jo. No sé <i>lo</i> que va ser, una cosa molt forta, que semblava que el cap se <i>m’estallava</i> , i vaig notar com si <i>algo</i> m’aixequés pels aires i em tirava a terra.”

Quadre 4. Nombre d’actors, tipus d’intervenció i nombre d’intervencions dels actors que es pronuncien sobre Terra Lliure

Posicionament	Nombre d’actors	Nombre d’intervencions
Desfavorable	7	22
Favorable	13	57
Neutre	4	13
Informació	3	8

4.2.1.1 L’operació Garzón

L’actuació policial, concentrada en el bloc operació Garzón del documental, també ocupa part de les intervencions dels actors. Aquests hi intervenen de manera neutra o bé donen una opinió favorable o desfavorable sobre l’actuació policial duta a terme en l’època en què Terra Lliure actuava.

Quadre 5. Actor, intervencions, posicionament respecte de l'operació policial i exemples

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Garzón, Baltasar	1	Favorable	<i>"Que se llamó operación Garzón me estoy enterando ahora mismo. Realmente no tenía idea. Aquella investigación yo creo que sí tuvo gran importancia. De hecho, después de la sentencia condenatoria que se produjo en la Audiencia Nacional, Terra Lliure dejó de actuar, dejó de estar presente."</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemples
Gil Matamala, August	2	Neutra	<i>"El juez Garzón va organitzar un sumari amb persones que estaven en actiu, amb persones que ja portaven anys que ho havien deixat, amb persones que tenien que veure o que coneixien o que havien sortit a passejar amb algun activista de Terra Lliure."</i>
			<i>"Jo vaig assistir a les declaracions davant del jutge Garzón de diversos imputats. No m'ho han d'explicar, els hi vaig veure la cara, els ulls i, per l'aspecte que presentaven, aquella gent havia sofert maltractaments, era evident."</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Puigcercós, Joan	1	Desfavorable	<i>"Jo crec que això només es pot entendre, coneixent, si es pot arribar a conèixer algun dia, la psicologia del personatge Garzón. Perquè no entens el perquè de l'excés que es va produir. Va haver-hi una repressió i un procés de detencions absolutament desorbitat."</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Martí, Oriol	1	Desfavorable	<i>"Pegaven cops i patades a la panxa. es va saltar, es va saltar damunt meu, se'm van apretar els dits i, sobretot, el que és més greu i més seriós, és posar-me una bossa de plàstic al cap per tal que confessés tota mena de delictes espantosos."</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Buenaventura, Carles	1	Desfavorable	<i>"Et posen una mena de plàstic als ulls i una bossa també de plàstic al cap, i et traslladen cap a una altra dependència on hi ha 6 o 7 funcionaris o membres de la Guàrdia Civil (no ho sé determinar) que et van donant cops i t'estrenyen la bossa perquè et falti l'aire per respirar, intentant, doncs, que diguis el que ells volen que diguis."</i>

Actor	Interv.	Pos.	Exemple
Corcuera, José Luis	1	Favorable	<i>"Esto es lo que hacen las fuerzas de seguridad del Estado, poner a disposición de los jueces a quiénes, presuntamente, han cometido hechos delictivos."</i>

6. Síntesi

L'informe sotmet a anàlisi el documental "Terra lliure, punt final", emès pel programa *El documental*, del 33, el 14 d'abril de 2007, d'una hora i deu minuts de durada. Aquest documental fa un repàs a la història de l'organització armada Terra Lliure.

"Terra lliure, punt final" s'inclou dins de la programació del K3/33 sense cap presentació prèvia, ni a càrrec del canal ni per part de cap membre del programa on s'emet, *El documental*.

El documental fa un repàs al context històric i polític de Terra Lliure des del seu naixement, l'any 1979, fins a la seva dissolució l'any 1995. Per fer-ho, s'estructura en diversos blocs:

- Context històric
- Contactes amb ETA
- Primers morts
- Primeres reivindicacions
- Neix l'MDT
- Crisi política
- La divisió
- Negociacions amb ERC
- Operació Garzón
- Indult i dissolució

El documental té una **veu en off** que fa de fil conductor de l'argument i que apareix repetidament. L'anàlisi del discurs textual i visual d'aquests fragments conclou que la veu en off ofereix únicament informació.

Cal destacar també de la veu en off el **vocabulari** que utilitza en relació amb Terra Lliure. Quan es refereix a Terra Lliure, usa les paraules "grup", "organització", "organització armada", "grup armat" i "organització clandestina".

En referir-se als integrants de Terra Lliure, la veu en off els anomena "activistes", "independentistes" o "militants". En el cas dels actes violents que

duien a terme, la veu en off parla d'“accions”, “accions armades”, “atacs” o “activitats”.

Cal destacar que s'ha detectat un cas en què la veu en off usa la paraula “atemptat”, en el qual fa referència a artefactes col·locats en seus de l'MDT i Crida a la Solidaritat per part de membres de “grups d'extrema dreta”.

Una gran part del documental està dedicada a les **intervencions** dels 31 actors que hi apareixen i que intervenen en 102 ocasions en total. La majoria d'actors fan referència directa a Terra Lliure o a l'independentisme radical català, concretament 27. El nombre d'intervencions amb una opinió favorable a Terra Lliure (57) és superior a les intervencions d'opinió desfavorable, neutres o que aporten informació, i representa més del 50% del total de les intervencions.

El bloc del documental **operació Garzón**, que fa referència a l'actuació policial durant l'etapa en què va existir Terra Lliure, concentra també algunes intervencions dels actors, concretament de sis, dels quals dos ofereixen una opinió favorable a l'actuació policial, tres en parlen de manera desfavorable i un, tot i que hi fa referència, és neutre respecte d'aquest tema.

En conclusió, podem destacar els elements següents:

- En la descripció dels fets, el vocabulari que utilitza la veu en off és diferent quan parla de les accions comeses per Terra Lliure al vocabulari que utilitza en l'ocasió que fa referència a accions comeses per grups d'extrema dreta.
- Les intervencions dels actors favorables a la lluita armada i, concretament, a Terra Lliure (57) són superiors a les desfavorables, les neutres o les que ofereixen informació.
- Amb referència a l'actuació policial, hi ha més intervencions contràries (3) que favorables (2).